

Multipuss

glatter ut alt

Drømmer du om en flott glattpusset vegg i stedet for den gamle ujevne vegg, så følg med her. Med moderne multipuss er dette nemlig en overkommelig oppgave.

[før]

Den gamle vegg var både ujevn i overgangene mellom lengdene og full av plugger og hull.

VANSKELIGHETSGRAD:
Prosessens vanskeligste del er å filse til en helt jevn overflate, dette krever litt øvelse. Men det går ikke mange kvadratmeter, før det sitter rimelig sikkert i håndledet.

TIDSFORBRUK:
Blir mindre etter hvert som du blir bedre. Regn med et snitt på cirka 25 m² om dagen.

PRIS:
Under 100 kroner/m². Pris avhenger av lagtykkelsen.

Er du lei av veggene med strukturtapet eller strie? I så fall er du ikke alene. I dag foretrekker mange glatte, pussede vegger, men når de oppdager hvor vanskelig det kan være å fjerne gammel strie eller gammel strukturtapet av glassfiber, gir mange opp.

Men glem alt om å skrape, slipe og slite gjenstridig tapet av veggene. Hvis det ikke vil av, så la det sitte der det sitter.

Med multipuss – et materiale med en formidabel klebeevne – kan du sparkle ut alle ujevnheter, selv på en tidligere malt overflate.

En av fordelene med å bruke puss på veggen, er at eventuelle små-skader – skruehull fra hyller og andre ting som har vært hengt opp – er enkle å reparere. Reparasjonen blir også nesten usynlig.

I vårt tilfelle var planen faktisk at de nye, glatte veggene skulle males, men familien som bygde på stua, ble så begeistret for den pussede overflaten, at de bestemte seg for ikke å male. Får de senere lyst på en annen farge på veggen, er det bare å male da.

Forberedelse

Før du går i gang, skal du fjerne sporene etter de tingene som i årenes løp har vært skrudd fast til veggen. Det er også viktig at du er helt sikker på at underlaget (i vårt tilfelle strie) sitter godt fast, og at det ikke er lommer der underlaget ikke har kontakt med veggen. Dette finner du enklest ut ved å dra hånden over veggen. Er det luft under strien, vil du tydelig kunne høre det.

Er det runde hjørner der veggene møter hverandre, kan de fint pusses, men du kan også velge å skjære opp de innvendige hjørnene, slik at du får en skarpere kant. Dette er mest et spørsmål om smak og behag.

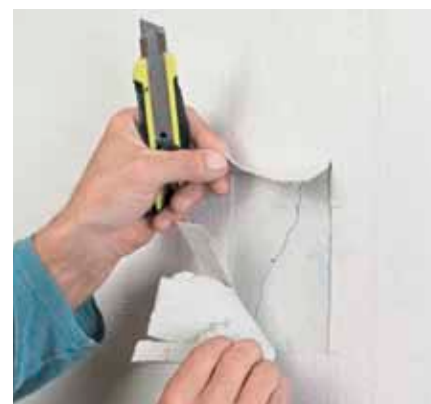

Når alle plugger er fjernet fra veggen, skal du sparkle hullene med multipuss.

1 Fjern gamle plugger. Skru en skruer forsiktig inn i pluggen, og trekk den ut. Duger ikke dette, kan du også prøve med en god gammeldags vinopptrekker.

2 Vask veggen. Bruk vanlig grunnrens tynnet med vann etter produsentens beskrivelse. Vask veggen grundig, og sørg for å vaske med rent vann til slutt.

3 Fjern løs strie. Strie som ikke sitter skikkelig på veggen må skjæres løs. Det skal ikke sitte igjen noen løse biter når du skal begynne å pusse.

VIKTIG

Multipuss må ikke tørke for fort. En langsom tørking, eller herding, gir den beste vedheften og det sterkeste pusslaget. Derfor skal du forvanne når du skal arbeide med sugende underlag, f.eks. vegger av murstein, porebetong og ubehandlet puss. Vann et stykke om gangen etter hvert som arbeidet skrider fram, slik at underlaget ikke rekker å tørke.

MATERIALER

Multipuss hefter på alle mineralske flater. Du kan for eksempel pusse på fliser.

WWW

Se multipussens muligheter. På www.gjoerdetselv.com kan du finne flere prosjekter, der det er brukt multipuss. Blant annet direkte på glasserte fliser. Logg inn og søk på "multipuss".

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

- 50 kilo multipuss (10 m² vegg)
- Avdekkingsplast
- Avdekkingsfilt
- Maskeringsteip
- Grunnrens

Spesialverktøy

- Stålbrett og sparkler
- Pussebrett med svamp
- Murkost
- Blandevisp
- Kraftig bormaskin

Tildekk gulvet

Du kan ikke unngå at arbeidet med å pusse en vegg søler en del. Hvis du sørger for grundig tildekking, kan sølingen begrenses vesentlig. Kombiner tett plast med filt eller et gammelt teppe som er sklisikkert og samtidig holder på mørtelen. Det gir den mest effektive tildekkingen. Sørg for at alt er grundig dekket til før du starter. Det lønner seg.

Den tynne platen skal du sikre med teip, slik at den ikke glir vekk fra veggen og etterlater et ubeskyttet gulvstykke.

Når platen først ligger fast, sklir ikke filten oppå, ettersom den har en sklisikker plastbakside. Bruker du et glatt teppe, må du også teipe fast det.

1 Begynn med å rulle ut plastfolie langs den veggen som skal pusses. Her skal vi senere skifte de gamle fotlistene med høyere lister, så listene lar vi sitte.

2 Teip fast platen. For ikke å få puss på parkettgulvet teiper vi med maskeringsteip langs fotlistenes overkant og løfter opp dekkplaten, slik at den tetter effektivt mellom gulvet og veggen.

3 Rull ut malerfilten oppå dekkplaten. Den suger til seg mørtel hvis du søler. Dermed unngår du å trå rundt i den våte pussen og etterlate deg fotspor andre steder i huset.

Multipuss kort fortalt

Multipuss er et sementbasert mørtelprodukt som kan brukes både ute og inne. Multipuss hefter der hvor vanlig mørtel faller av. Samtidig er det like enkelt å arbeide med som tradisjonelle mørtler. Multipuss herder uten sprekker og er også velegnet som reparasjonsmørtel, også på malte overflater.

Multipussen vi bruker er fra Scan, og forhandles i Norge av BMC Norge AS.

Oppblanding	Cirka 0,8 liter vann per 5 kg multipuss
Forbruk	Avhengig av lagtykkelse. Generelt 1,4 kg/mm/m ²
Massefyll	I løs vekt: 1,65 g/cm ³
Arbeidstemperatur	Minimum døgntemperatur +5 °C
Oppbevaring	Tørt
Herdeperiode	28 dager ved 20 °C
Emballasje	25 kilos sekk

Rør opp mørtelen

På denne ujevne veggen skal det trekkes på puss i to omganger. På mindre ujevne vegger er dette ikke nødvendig.

Bland i mindre porsjoner. Til første lag skal pussen være så tynn som mulig, slik at den er lett å trekke ut. Du skal bruke cirka 0,8 liter vann per 5 kilo pulver. Til det andre pusslaget kan du med fordel redusere vannmengden litt.

Etterhvert får du en fornemmelse av hvordan konsistensen skal være, og det er viktig at pussen er lik for hver blanding, og at den ferdige blandingen brukes før det har gått to timer. Rengjør spann eller balje og verktøy mellom hver blanding, slik at det ikke tørker inn.

Husk støvmaske når du heller opp multipussen.

1 Hell i multipussen. En sekk multi-puss inneholder 25 kg og rekker til cirka 5-25 m², avhengig av lagtykkelsen. Bland ikke opp mer enn du kan rekke å bruke i løpet av cirka to timer.

2 Hell i vann som foreskrevet. Hell gjerne for lite i første omgang – da kan du alltid helle på mer hvis massens konsistens er for tykk. Husk mengden til neste blanding.

3 Rør grundig rundt med en langsomt kjørende blandevisp på bormaskinen. Vær oppmerksom på at dette er en tøff jobb for maskinen. Her brukte vi en moderne 600 watts maskin, og den klarte jobben fint.

4 Rør pussen til en jevn kremet konsistens. Pussen skal ikke hvile, men er straks klar til bruk når den er rørt grundig sammen.

TIPS: Rens vispen mellom hver omrøring, slik at mørtelen ikke tørker inn.

En god og kraftig bormaskin er fin som mikser.

Det er ingen grunn til bekymring hvis det første laget ser ujevnt ut. Det er bare alle ujevnhetene som blir fylt ut.

VIKTIG

Unngå å puste inn støvet fra pussen. Bruk en støvmaske inntil pussen er blandet med vann og har sluttet å støve.

TIPS

Ferdig multipuss kan males. Men hvis du ønsker å gi den nye veggen en annen farge, bør du vente med pensel og rull de 28 dagene det tar for den sement-baserte pussen å herde full-stendig.

Verktøyet

Multipussen kan trekkes på med tradisjonelt murerverkøy. Men du kan også bruke sparkler i passende størrelser. Ofte vil en kombinasjon være den beste løsningen for oss ikke-murere.

Sparkelen er lettere å styre når puss skal trekkes på i et tynt lag, og når den skal glattes. Til gjengjeld er murerens stålbrett, som er laget for bruk med begge hender, det rette valget når du skal trekke tyktflytende puss på veggen.

Brettet med svampen gir en flott avsluttende finish.

Det lille stålbrettet kan være til hjelp når plassen er trang.

Stålbrettet er fint til å trekke tyktflytende puss på veggen.

Den brede sparkelen er god til å påføre det tynne pusslaget.

En mindre sparkel til små områder, samt til å fylle og rengjøre den store sparkelen.

Første lag sparkles

Det første lag puss skal på i et tynt lag, som bare fyller ut veggens ujevnheter og etterlater en jevn overflate til det endelige pusslaget. Til å fordele det første laget kan du med fordel bruke en bred sparkel i stedet for murerens foretrukne stålbrett. Sparkelen gjør det enklere for oss mindre øvede å trekke ut den tynne pussen i et jevnt lag.

Start i den ene enden, og puss vått i vått fra gulv til tak.

TIPS: Bruk en liten sparkel til å fylle puss på den store, og til å skrape rent med.

1 Trekk på pussen nedenfra og opp. Arbeid hele tiden vått i vått. Ta deg tid til å jevne underveis, og fortvil ikke hvis det ser litt ujevnt ut. Du har masser av tid til å jobbe med mørtelen for å få den glattet helt ut.

2 Trekk på puss et par meter om gangen, før du glatter etter med sparkelen. Pussen kan bearbejdes i et par timer, avhengig av temperatur, luftfuktighet og underlagets sugesevne.

Er det bare små ujevnheter, er ett lag nok. Når veggen er tørr, blir den lysere.

3 Når du er ferdig med første lag, vil det tynne laget kunne gi ganske store fargeforskjeller, fordi det er forskjellige tykkelser på det tidligere ujevne underlaget. Forskjellene forsvinner med neste lag. La veggene tørke natten over før du fortsetter.

Overflate-finisen

Pussen til det siste laget skal være tykkere i konsistensen, den er derfor lettere å trekke på med et stålbrett, fordi du kan legge i mere krefter.

Pussen fordeles jevnt i den ønskede lagtykkelsen. Små overganger i pussen skal du ikke bry deg om, de fjernes først når du skal til å glatte ut. Svamp, pussebrett eller murkost kan brukes til den endelige utglatingen. Avhengig av hva du velger, får overflaten forskjellige uttrykk. Med svampen kan du strukturere overflaten nesten som du har lyst til. Pussebrettet gir en nesten helt glatt overflate, og murkosten en jevn, men mer grovkornet overflate.

1 Før du begynner det andre laget, skal overflaten forvannes, slik at du får bedre vedhefting og unngår at pussen tørker for raskt. Bruk en murkost og rent vann til oppgaven.

2 Mørtelen til annet lag skal være tykkere og trekkes på med stålbrettet. Legg mørtelen på stålbrettet med en liten sparkel, og trekk nedenfra og opp i en rolig og glidende bevegelse med et jevnt trykk i hele brettets bredde.

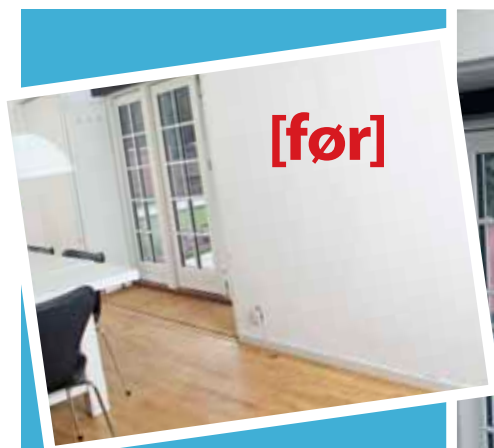
3 Hvis det er nødvendig, trekker du etter med stålbrettet til pussen er jevnt fordelt i den ønskede lagtykkelsen. Små synlige overganger mellom lengdene trenger du ikke å gjøre noe med i første omgang. Du får tid til det senere.

4 Fukt veggen underveis. Du skal hele tiden forsikre deg om at det første pusslaget er fuktig. Hvis det rekker å tørke underveis, må du i gang med murkosten igjen, ellers får du stygge overganger.

5 Når pussen begynner å skifte farge, er det tid for den siste utglatingen. Bruk f.eks. et pussebrett med svamp fuktet med vann, og glatt veggen med et svakt trykk og roterende bevegelser. Bruk heller tid enn krefter.

[før]

Strie var en av datidens populære veggkledninger. I dag er den som regel uønsket, men ofte ganske vanskelig å fjerne.

[etter]

Strien er der fortsatt. Men nå er den skjult bak en flott, rustikk, pusset overflate, som blir litt lysere når den tørker helt.